

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 14.3.2018 г.
SWD(2018) 76 final

PART 1/2

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ НА СЛУЖБИТЕ НА КОМИСИЯТА
ОБОБЩЕНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

**Развитие на вторичните пазари на необслужвани кредити чрез премахване на
необоснованите пречки при обслужването на кредити от трети лица и
прехвърлянето на кредити (част 1/2)**

и

Ускорено извънсъдебно изпълнение по обезпечения (част 2/2)

придружаващ

**Предложение за ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА
СЪВЕТА**
**относно лицата, обслужващи кредити, купувачите на кредити и събирането на
обезпечения**

{COM(2018) 135 final} - {SWD(2018) 75 final}

Обобщена оценка на въздействието
Оценка на въздействието във връзка с развитието на вторичните пазари на необслужвани кредити чрез премахване на необоснованите пречки при обслужването на кредити от трети лица и прехвърлянето на кредити
А. Необходимост от действия
Защо? Какъв е разглежданият проблем?
В периода след финансовата криза, кризите с държавния дълг и последвалите рецесии, в някои части от банковия сектор на ЕС се натрупаха необслужвани кредити. Повишените им равнища оказват влияние върху финансовата стабилност, тъй като влияят на рентабилността и в крайна сметка на жизнеспособността на засегнатите институции и оказват въздействие върху икономическия растеж посредством свитото банково кредитиране. В резултат на това необслужваните кредити дават отрицателно отражение както върху функционирането на банковия съюз, така и върху създаването на съюза на капиталовите пазари. С „Плана за действие за справяне с необслужваните кредити в Европа“ се отправя призив към различните институции да предприемат подходящи по-нататъшни мерки за преодоляването на предизвикателствата, свързани с големия брой необслужвани кредити в Европа. Една от ключовите области на политиката е развитието и подобряването на функционирането на вторичните пазари на необслужвани кредити, по-специално с цел премахване на пречките пред прехвърлянето на необслужвани кредити от банките на други субекти, както и опростяване и хармонизиране на изискванията за лицата, обслужващи кредити. Ограниченото участие на небанкови институции доведе до вяло търсене, слаба конкуренция и ниски цени „купува“ на вторичните пазари, а това демотивира банките да продават необслужваните кредити. Конкретен фактор, който демотивира инвеститорите в необслужвани кредити да навлизат на пазара, е затрудненият достъп до трети лица, обслужващи кредити, които доскоро на практика липсваха в повечето държави — членки на ЕС, и които осъществяват дейността си на сегментирани пазари.
Какво се очаква да бъде постигнато с настоящата инициатива?
Нормативната уредба на държавите членки, уреждаща дейността на трети лица, които придобиват необслужвани кредити от банките, и уредбите им за предлагане на услуги по обслужване на кредити, са много различни и ограничават както свободното движение на необслужвани кредити, така и възможностите за инвестиции на инвеститорите от трети държави. Общата цел е да се стимулира търсенето на необслужвани кредити, като чрез намаляване на бариерите за навлизане на пазара се създаде по-голяма инвеститорска база, а оттам и по-голяма конкуренция между инвеститорите. Улесненото разширяване на дейността на лицата, обслужващи кредити, през граница ще им предостави възможност да се възползват от икономии от мащаба, да се конкурират в трансграничен план и да предлагат услугите си на небанковите инвеститори в необслужвани кредити на по-ниски цени. По-активното участие на предприятия от трети държави ще увеличи ефекта на засилената конкуренция върху цените на необслужваните кредити и таксите за обслужване на кредити. В същото време трябва да се гарантира защитата на правата на кредитополучателите при прехвърляне на кредит от банка към небанкова институция.
Каква е добавената стойност от действие на равнището на ЕС?
Без мерки на равнището на ЕС националните пазари на необслужвани кредити, както и дейността на лицата, обслужващи кредити, ще останат разпокъсани и слабо развити. Въпреки че създаването на обща за целия единен пазар нормативна уредба няма изцяло да премахне разпокъсаността, мерките на равнището на ЕС ще насърчат трансграничното разширяване на дейността както на инвеститорите, така и на лицата, обслужващи кредити, за да се постигне напредък към формирането на обща инвеститорска база за всички държави — членки на ЕС. Добавената стойност на действията на равнище ЕС се изразява и в стимулирането на държавите членки да заемат по-активна позиция за намаляване на регулаторните бариери пред навлизането на пазара, макар че неkoordinирани политически мерки на национално равнище биха засилили съществуващата разпокъсаност на пазара.
Б. Решения

Какви законодателни и незаконодателни варианти на политиката са разгледани? Има ли предпочитан вариант? Защо?

Чрез създаването на набор от необвързващи общи принципи, насочени към най-значителните бариери пред навлизането на пазара в държави с повишени равнища на необслужвани кредити, биха могли да се намалят ограниченията, свързани с прехвърлянето на необслужвани кредити и обслужването на кредити в онези държави членки, където това е най-необходимо, но това не би било равносилно на единен пазар. Директива, която предвижда използването на режим за упражняване на дейност по силата на един лиценз, би могла да увеличи базата от инвеститори в необслужвани кредити и конкуренцията на пазарите за обслужване на кредити, като същевременно позволи на държавите членки да продължат да регулират националните особености. Регламент, предвиждащ единна нормативна уредба, която позволява използването на режим за упражняване на дейност по силата на един лиценз и обхваща правилата за навлизане на пазара и за поведение на инвеститорите и лицата, обслужващи кредити, би бил най-добрият вариант за бързо разрастване на базата от инвеститори в необслужвани кредити и за намаляване на настоящите високи равнища на необслужваните кредити в ЕС и някои от неговите държави членки в частност. Единната нормативна уредба би постигнала резултати, които най-много се доближават до единен пазар, но може да оскъпи навлизането на пазара в държавите членки, в които то вече е опростено, затова трябва да бъде формулирана така, че да сведе до минимум допълнителните пречки. Предпочитаният вариант е правен инструмент със задължителен характер, който хармонизира правилата за навлизане на пазара и за поведение на купувачите на кредити и лицата, обслужващи кредити. Дали този инструмент трябва да приеме формата на регламент или на директива ще зависи от приоритетите в областта на политиката и от това дали се цели по-голяма ефективност на мярката или по-голяма свобода на действие на национално равнище.

Кой подкрепя отделните варианти?

Въпреки че преобладаващата част от отговорите в обществената консултация потвърждават, че сегашните размер, ликвидност и структура на вторичните пазари на необслужвани кредити в ЕС са пречка за управлението и реструктурирането на необслужваните кредити в ЕС и въпреки че мнозинството от респондентите подкрепя установяването на рамка на ЕС за инвеститорите в необслужвани кредити, делът на останалите участници не е пренебрежим (почти една трета). Значително мнозинство от участниците подкрепя създаването на нормативна уредба на равнището на ЕС относно лицата, обслужващи кредити. Само малка част от отговорилите възразяват срещу такава рамка или се въздържат от мнение. Почти всички участници в консултацията, които подкрепят нормативната уредба на ЕС за лицата, обслужващи кредити, настояват тя да включва лицензионен режим, а около половината от тях предлагат с нея да се регламентира и надзорът върху тези лица. Няколко участници препоръчват мерки относно достъпа до данни и подобряване на прозрачността на данните.

В. Въздействие на предпочитания вариант

Какви са ползите от предпочитания вариант (ако има такъв; в противен случай — от основните варианти)?

Всички варианти биха намалили разходите за навлизане на пазара за инвеститорите в необслужвани кредити и лицата, обслужващи кредити, и биха насърчили инвеститорите в необслужвани кредити да разширят дейността си към слабо развитите сегменти на пазара в ЕС. Ако с тях се осигури възможност на инвеститорите в необслужвани кредити и лицата, обслужващи кредити, да осъществяват дейност навсякъде в ЕС, конкуренцията ще се засили, което ще доведе до по-високи цени „купува“ на необслужваните кредити и по-ниски разходи за обслужване на кредитите. Лицата, обслужващи кредити, ще извлекат полза от потенциала на единния пазар за генериране на икономии от мащаба. Количествена оценка може да се извърши само в рамките на наличните възможности въз основа на данни, които са незадоволителни, и методология, при която всяка стъпка може да бъде оспорена. Тази оценка показва значително въздействие върху продажбите на необслужвани кредити, т.е. те могат да нараснат от сегашните около 100 милиарда евро годишно за целия ЕС до 103 — 115 милиарда евро след една година, в зависимост от провежданата политика. Мерките могат да намалят съотношенията в някои държави членки в порядъка на половин процентен пункт. Тъй като различните варианти на политиката са насочени към ограничен брой участници, а именно продаващата банка, потенциалния купувач, лицето, обслужващо кредита, и крайния длъжник, основното въздействие ще засяга отново тези заинтересовани страни.

Какви са разходите за предпочитания вариант (ако има такъв, в противен случай — за

основните варианти)?
Необходимото преработване на законодателството и неговото прилагане ще са свързани с еднократни разходи на равнище ЕС и на национално равнище. В някои държави членки може да нарасне търсенето или издаването на лицензи и разрешения от страна на инвеститорите в необслужвани кредити и/или лицата, обслужващи кредити, което ще доведе до по-високи административни разходи, освен ако таксата за процедурата по издаване на лиценз не покрива напълно тези разходи. Оценка на разходите не може да се направи поради липса на данни и разнородност на малкото налични наблюдения. Не се очаква пряко въздействие върху околната среда.
Какви ще са последиците за предприятията, МСП и микропредприятията?
По-малките инвеститори в необслужвани кредити и обслужващите предприятия ще бъдат облагодетелствани свръхпропорционално, тъй като при тях намалението на разходите за привеждане в съответствие със законодателството е относително по-голямо поради по-малкия им дял спрямо общите разходи. Въздействието върху силно задлъжнелите МСП ще зависи от поведението на отделните лица, обслужващи кредити. В зависимост от отделния оператор, лицата, обслужващи кредити, могат да им помогнат повече от банките да постигнат по-подходящ профил на погасяване на своя кредит, но могат също така да прилагат съществуващите права на кредитополучателите по-стриктно от банките. В крайна сметка подобрените условия, позволяващи на банките да се освободят от необслужваните кредити в балансите си чрез продажба на кредити, следва да повлияят положително на сектора на МСП като цяло, тъй като ще осигурят поле за разширяване на банковото кредитиране към жизнеспособни предприятия.
Ще има ли значително въздействие върху националните бюджети и администрации?
Не се очаква значително въздействие върху националните бюджети и администрации. Целенасоченото понижаване на разходите за привеждане в съответствие може да намали административната тежест за публичния сектор.
Ще има ли други значителни въздействия?
Въпреки че правоотношенията между крайния длъжник и кредитора не се променят с прехвърлянето на необслужвания кредит от банката към небанковия инвеститор, преобладаващата част от участниците в обществената консултация считат, че намесата на трети лица, обслужващи кредити, представлява предизвикателство, що се отнася до съществуващите права на защита на длъжниците. Тъй като понастоящем някои държави членки прилагат правила за защита на потребителите от страна на лицата, обслужващи кредити, при кредитните отношения, нормативната уредба на ЕС също би включвала необходимите гаранции за защита на правата на кредитополучателите.
Г. Последващи действия
Кога ще се извърши преглед на политиката?
Комисията ще създаде програма за мониторинг на полезността, резултатите и въздействието на настоящата инициатива. В програмата за мониторинг ще бъдат установени мерките, посредством които ще се събират данните и другите необходими сведения. Пет години след влизането ѝ в сила Комисията ще извърши оценка на настоящата инициатива въз основа на набор от необходимите данни и показатели.